

ALKOHOLITUTKIMUS- SÄÄTIÖ

Toimintakertomus

2022

ALKOHOLITUTKIMUSSÄATIÖ

Sätiölain tarkoittama toimintakertomus

2022

MANNERHEIMINTIE 166, HELSINKI
PL 30, 00271 HELSINKI

www.alkoholitutkimussaatio.fi

ALKOHOLITUTKIMUSSÄÄTIÖ

HALLITUS 2020 - 2022:

PUHEENJOHTAJA	<i>Pertti Alasuutari, professori</i>
VARAPUHEENJOHTAJA	<i>Pia Mäkelä, tutkimusprofessori</i>
JÄSENET	<i>Ilari Ceder, yhteiskuntasuhdepäällikkö</i> <i>Heini Kainulainen, professori</i> <i>Elina Kotovirta, VTT</i> <i>Solja Niemelä, apulaisprofessori</i> <i>Ilkka Ojanperä, professori</i> <i>Jaana Rysä, apulaisprofessori</i> <i>Terhi-Anna Wilska, professori</i>

TYÖVALIOKUNTA 2020 - 2022:

PUHEENJOHTAJA	<i>Pertti Alasuutari, professori</i>
VARAPUHEENJOHTAJA	<i>Pia Mäkelä, tutkimusprofessori</i> <i>Jaana Rysä, apulaisprofessori</i> <i>Terhi-Anna Wilska, professori</i>
ASiantuntijat	<i>Petri Hyytiä, yliopistotutkija</i> <i>Heini Kainulainen, professori</i> <i>Ilkka Ojanperä, professori</i> <i>Erkki Vuori, professori emeritus</i>

RAHAPELITUTKIMUSVALIOKUNTA 2020 - 2022:

PUHEENJOHTAJA	<i>Susanna Raisamo, tutkimuspäällikkö</i>
JÄSENET	<i>Petri Hyytiä, yliopistotutkija</i> <i>Anu Katainen, yliopistonlehtori</i> <i>Mari Pajula, erityisasiantuntija</i> <i>Ossi Rahkonen, professori emeritus</i> <i>Anu Raijas, vanhempi neuvonantaja</i>

TUTKIMUSJOHTAJA:

Tomi Lintonen, dosentti

SISÄLLYS

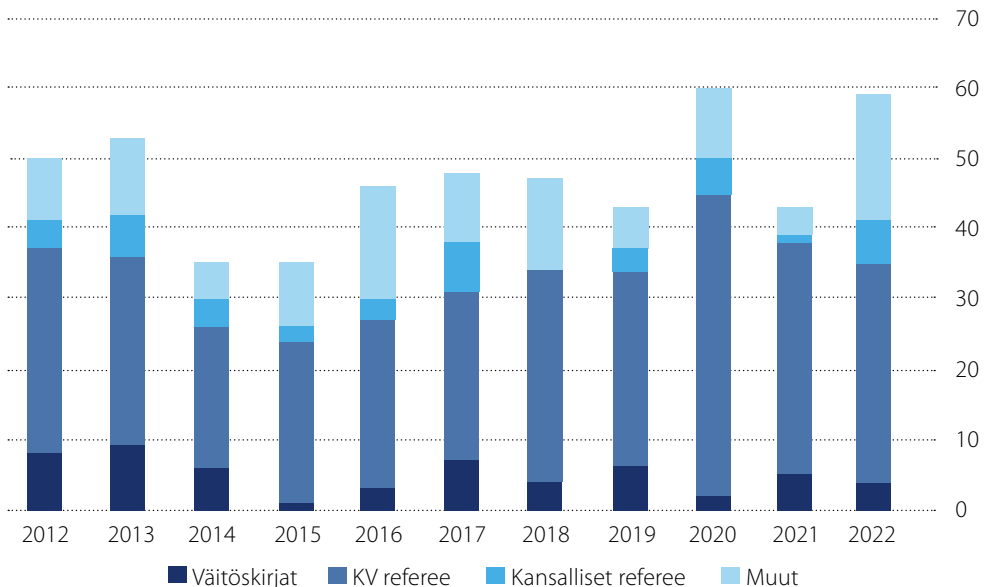
YLEISKATSAUS.....	5
HALLINTO.....	6
KANSAINVÄLISET YHTEYDET	7
MUU TARKOITUKSEN TOTEUTTAMISEEN LIITTYVÄ TOIMINTA.....	8
TALOUS	8
LÄHIPIIRITOIMET	9
TUTKIMUSTOIMINTA.....	10
Säätiön tukemat vuonna 2022 valmistuneet väitöskirjat	10
APURAHAT	15
Alkoholi- ja huumeutkimukseen tarkoitetut apurahat	15
Kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimus	15
Terveysten tutkimus	15
Rahapelihaittojen tutkimukseen tarkoitetut apurahat.....	16
PALKINNOT	17
SÄÄTIÖN TOIMINTAAN LIITTYVIÄ JULKAISUJA	18
Väitöskirjat	18
Vertaisarvioidut alkuperäisartikkelit kansainvälisissä tiedejulkaisuissa	18
Vertaisarvioidut alkuperäisartikkelit kansallisissa tiedejulkaisuissa	21
Muut julkaisut.....	22

YLEISKATSAUS

Vuonna 1950 perustettu Alkoholitutkimussäätiö edistää ja tukee sellaista tieteellistä tutkimusta, jonka kohteena on alkoholin käyttö yleensä tai alkoholi yksilön ja yhteiskunnan ongelmana. Raittiustutkimus ja alkoholitutkimukseen liittyvä huumausainetutkimus sekä erilaisista riippuvuuksista aiheutuvien haittojen, ongelmien, ehkäisyn ja hoidon tutkimus voivat kuulua säätiön toiminnan piiriin. Alkoholitutkimussäätiö on hallinnollisesti itsenäinen, yleishyödyllinen säätiö.

Alkoholitutkimussäätiön tukea saaneita väitöskirjoja julkaistiin vuoden 2022 aikana neljä (2021: 5). Vertaisarviointimenettelyn läpikäyneitä uusia artikkeleita ilmestyi kansainvälisissä julkaisusarjoissa 31 (2021: 33) ja kansallisissa julkaisusarjoissa kuusi (2021: 1). Lisäksi ilmestyi 18 muuta julkaisua (2021: 4).

Alkoholitutkimussäätiön julkaisut 2012–2022

Säätiö sai vuonna 2022 valtionavustusta 343 000 euroa (2021: 343 000 euroa), Alko Oy:ltä 90 000 euroa (2021: 90 000 euroa) ja lisäksi rahapelihaittojen tutkimukseen suunnattua rahoitusta 255 353,15 euroa (2021: 256 804,62 euroa).

Alkoholitutkimussäätiön 30.9.2022 päättyneellä jaksolla hakemuksia oli jätetty alkoholi- ja huumetutkimukseen yhteensä 41 kappaletta (2021: 30), yhteissummaltaan 1 975 717 euroa (2021: 1 038 300 euroa). Hakemuksista 20 (2021:9) oli osoitettu kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksen alueelle, ja niiden yhteissumma oli 1 198 121 euroa (2021: 276 600 euroa). Terveystutkimukseen osoitettuja hakemuksia oli 21 kappaletta (2021: 21), yhteensä 777 596 euroa (2021: 761 700 euroa).

Alkoholitutkimussäätiön hallitus päätti kokouksessaan 16.11.2022 apurahojen jaosta vuosille 2023-2024. Apurahoja jaettiin alkoholi- ja huume tutkimukseen 290 725 (2021: 293 770 euroa), josta kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimukseen viidelle hankkeelle 143 485 euroa (2021: 136 000 euroa) sekä terveyden tutkimukseen yhdelletoista hankkeelle 147 240 euroa (2021: 157 770 euroa). Alkoholi- ja huume tutkimuksen jakoprosentiksi muodostui 15 % (2021: 28 %).

Lisäksi säätiön hallitus päätti 16.11.2022 kokouksessaan Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa tehdyn tutkimusyhteistyösopimuksen pohjalta jaettavista rahapelihaittojen tutkimusapurahoista. Raha-pelihaittojen tutkimuksen apurahoja jaettiin kahdeksalle hankkeelle 220 029 euroa (2021: 216 168 euroa) ja jakoprosentiksi muodostui 41 % (2021: 49 %).

Suurimmat alkoholi- ja huume tutkimusapurahat kohdennettiin kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksen alueella **Anna Leppon** ja **Keiju Vihreäsalon** hankkeelle ”*Sidoksia vai katkoksia? Palvelujärjestelmien toiseuttavat ja yhteisyyttä rakentavat käytännöt päihdeongelmista kärsivien nuorten ja perheiden näkökulmasta*” sekä **Ilkka Armisen** ja **Mika Simosen** hankkeelle ”*Alkoholi-, huume- ja rahapelipolitiikan tienhaarat*”. Terveyden tutkimuksen alueella suurimmat apurahat jaettiin **Nina Kaminen-Aholan** hankkeelle ”*Raskaudenaikaisen alkoholi-altistuksen vaikutus kehitykseen: molekulaariset mekanismit ja biomarkerit diagnostiin*” sekä **Solja Niemelän** hankkeelle ”*Päihdepsykoosien ennuste ja riskitekijät: rekisteritutkimushanke*”. Rahapelihaittojen tutkimuksen alueella merkittävimmän rahoituksen saivat **Atte Oksasen** hanke ”*Rahapelit digiajassa: rahapelaamisen murros ja uudet riskit*” sekä **Jani Kinnusen** hanke ”*Uudenlaiset rahapelaamisen muodot, peleihin liittyvä sosiaalinen vuorovaikutus ja niiden riskipotentiaali Suomessa*”.

Säätiö jakoi lisäksi matka-avustuksia alkoholi- ja huume tutkimuksen alueella yhteensä 13 948 euroa ja rahapelihaittojen tutkimuksen alueella 15 520 euroa.

Alkoholitutkimussäätiö toimii Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tiloissa Helsingissä osoitteessa Mannerheimintie 166.

HALLINTO

Säätiön hallitus oli kertomusvuonna seuraava: sosiaali- ja terveysministeriön nimittämät jäsenet professori **Pertti Alasuutari**, VTT **Elina Kotovirta**, tutkimusprofessori **Pia Mäkelä**, professori **Ilkka Ojanperä**; Tieteellisten seurain valtuuskunnan nimeämät jäsenet professori **Heini Kainulainen**, apulaisprofessori **Solja Niemelä**, apulaisprofessori **Jaana Rysä** ja professori **Terhi-Anna Wilska**; Alko Oy:n nimeämä jäsen yhteiskuntasuhdepäällikkö **Ilari Ceder**. Hallituksen puheenjohtajana toimi **Pertti Alasuutari** ja varapuheenjohtajana **Pia Mäkelä**.

Tutkimusjohtajana toimi **Tomi Lintonen**. Tilintarkastajana oli Oy Tuokko Ltd, päävastuullisena KHT **Terhi Latvala**. Taloushallintoa hoiti Azets Insight Oy.

Työvaliokuntaan kuuluivat hallituksen jäsenet **Pertti Alasuutari**, **Pia Mäkelä**, **Jaana Rysä** ja **Terhi-Anna Wilska**, puheenjohtajana toimi **Alasuutari**. Asiantuntijoina työvaliokunnassa toimivat **Petri Hyytiä**, **Heini Kainulainen**, **Ilkka Ojanperä** ja **Erkki Vuori**.

Rahapelitutkimusvaliokuntaan kuului Alkoholitutkimussäätiöstä **Tomi Lintonen**. Säätiön

ulkopuolisina asiantuntijoina toimivat yliopistotutkija **Petri Hyytiä**, professori emeritus **Ossi Rahkonen** ja yliopistonlehtori **Anu Katainen** Helsingin yliopistosta, erityisasiantuntija **Mari Pajula** sosiaali- ja terveysministeriöstä, tutkimuspäällikkö **Susanna Raisamo** Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitokselta sekä vanhempi neuvonantaja **Anu Raijas** Suomen Pankista. Toimikunnan puheenjohtajana toimi **Raisamo**.

Hallitus kokoontui kaksi kertaa varsinaiseen kokoukseen. Työvaliokunta kokoontui kaksi kertaa varsinaiseen kokoukseen ja kaksi kertaa sähköpostikokoukseen. Rahapelitutkimusvaliokunta kokoontui yhden kerran varsinaiseen kokoukseen.

Säätiön paperiarkistoa säilytetään kokonaisuudessaan THL:n arkiston yhteydessä Kampissa. Säätiö on siirtynyt käyttämään hallinnollisen aineiston osalta Visma Sign -sähköistä arkistoa eikä uutta paperiarkistoa enää synny. Apurahahakemukset on vuodesta 2013 lähtien arkistoitu sähköisesti Roban Konna Oy:n toimittamassa hakujärjestelmässä, Sigmatic / Telia Inmics-Nebula Oy:n ylläpitämässä palvelinjärjestelmässä.

KANSAINVÄLISET YHTEYDET

Säätiöltä haettiin vuoden 2022 aikana matka-avustuksia kansainvälisten yhteyksien luomiseen ja ylläpitoon yhteensä 32 609,02 euroa. Matka-apurahoja myönnettiin 29 468,00 euroa:

- **Lauri Elsilä** 1448 €: International Behavioral Neuroscience Society 31st Annual Meeting, Glasgow, Skotlanti 7.-11.6.2022
- **Claudia Mariottini** 950 €: Lisbon Addictions 2022, Lissabon, Portugali 23.-25.11.2022
- **Elina Renko** 1150 €: Lisbon Addictions 2022, Lissabon, Portugali 23.-25.11.2022
- **Essi Salama** 1150 €: Lisbon Addictions 2022, Lissabon, Portugali 23.-25.11.2022
- **Sebastián Peña** 1000 €: 47th Annual Alcohol Epidemiology Symposium of the Kettil Bruun Society, Varsova, Puola 30.5.-3.6.2022
- **Michael Egerer** 1800 €: 30th Nordic Sociological Association Conference, Reykjavik, Islanti 10.-12.8.2022
- **Jani Kinnunen** 1400 €: 13th European Conference on Gambling Studies and Policy Issues, Oslo, Norja 6.-9.9.2022
- **Iina Savolainen** 1400 €: 47th Annual Alcohol Epidemiology Symposium of the Kettil Bruun Society, Varsova, Puola 30.5.-3.6.2022
- **Olli Kärkkäinen** 1280 €: 2nd World Congress on Alcohol and Alcoholism, Krakova, Puola 17-20.9.2022
- **Mari Mynttinen** 610 €: XVII Kansallinen hoitotieteellinen konferenssi, Oulu 22.-23.9.2022
- **Annika Schäfer** 400 €: FENS Forum 2022, Pariisi, Ranska 9.-13.7.2022
- **Taija Voutilainen** 560 €: 2nd World Congress on Alcohol and Alcoholism, Krakova, Puola 17-20.9.2022
- **Michael Egerer** 1300 €: Lisbon Addictions 2022, Lissabon, Portugali 23.-25.11.2022
- **Virve Marionneau** 1300 €: Lisbon Addictions 2022, Lissabon, Portugali 23.-25.11.2022
- **Niklas Mäkelä** 370 €: 7th International Conference on Behavioral Addictions, Nottingham, Iso-Britannia 20.-22.06.2022
- **Janne Nikkinen** 1300 €: Lisbon Addictions 2022, Lissabon, Portugali 23.-25.11.2022
- **Atte Oksanen** 1300 €: Lisbon Addictions 2022, Lissabon, Portugali 23.-25.11.2022

- **Pekka Sulkunen** 1300 €: Lisbon Addictions 2022, Lissabon, Portugali 23.-25.11.2022
- **Ilkka Vuorinen** 1400 €: 13th European Conference on Gambling Studies and Policy Issues, Oslo, Norja 6.-9.9.2022
- **Eeva Ekqvist** 950 €: Lisbon Addictions 2022, Lissabon, Portugali 22.-25.11.2022
- **Jeyaniroshan Jeyapalan** 1850 €: International Society of Addiction Medicine World Congress, Valletta, Malta 4.-7.10.2022
- **Ilona Autti-Rämö** 1200 €: European Conference on FASD, Arendal, Norja 11.-14.9.2022
- **Katja Kuusisto** 1400 €: Lisbon Addictions 2022, Lissabon, Portugali 22.-25.11.2022
- **Heli Hagfors** 1150 €: Lisbon Addictions 2022, Lissabon, Portugali 22.-25.11.2022
- **Iina Savolainen** 1200 €: The Society for Personality and Social Psychology Annual Convention, Atlanta, Yhdysvallat 22.-25.2.2023

Säätiön tutkimusjohtaja **Tommi Lintonen** on kuulunut European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addictionin (EMCDDA) tieteelliseen komiteaan 1.1.2021 alkaen. Lintonen osallistui vuoden 2022 aikana komitean kahteen kokoukseen, joista toiseen etänä Teamsitse ja toiseen Sintrassa Portugalissa. Lisäksi Lintonen osallistui Lisbon Addictions 2022 -konferenssin järjestämiseen 22.-25.11.2022.

MUU TARKOITUKSEN TOTEUTTAMISEEN LIITTYVÄ TOIMINTA

Säätiö rahoitti kirjan ”Alcohol – no ordinary commodity” kolmannen uudistetun painoksen julkaisua ja viestintää. Lisäksi säätiö käännätti kirjan yhteenvedon suomen kielelle; yhteenvedo julkaistiin Yhteiskuntapolitiikka -lehden numerossa 1/2023.

Säätiön hallitus totesi, että Wariksen apurahaa koskeva käytäntö on tehnyt tehtävänsä ja sitä ei ole syytä jatkaa. Säätiö päätti lakkauttaa Heikki Wariksen apurahan nimeämisen.

TALOUS

Säätiön varsinaisen toiminnan kulut vuonna 2022 olivat 686 970,61 euroa (2021: 702 309,76 euroa). Säätiön varsinaisen toiminnan tuotot olivat yhteensä 598 353,15 (2021: 599 804,62 euroa), varainhankinnan tuotot olivat 90 000,00 euroa (2021: 90 000,00 euroa) ja rahoitustoiminnan kulut 883,68 euroa (2021: 873,19 euroa). Tilikauden ylijäämä oli 498,86 euroa (2021: alijäämä 13 378,33 euroa). Taseen loppusumma oli 1 019 272,49 euroa (2021: 1 102 232,17 euroa). Tilivuoden päättyessä taseessa oli tulevia apurahavastuita 789 748 euroa (2021: 866 112,00). Vuonna 2023 maksettavaksi suunniteltujen apurahojen summa on 714 498,00 euroa ja vuonna 2024 75 250,00 euroa.

LÄHIPIIRITOIMET

Säätiölain 487/2015 mukaan säätiön täytyy ilmoittaa toimintakertomuksessaan vuosittain tiedot säätiön suppealle lähipiirille annetuista avustuksista, muista kokonaan tai osittain vastikkeettomista taloudellisista eduista sekä muista säätiön ja lähipiiriin kuuluvan välisistä taloudellisista toimista. Ilmoittamisvelvollisuus koskee myös mahdollisia lähipiirille annettuja rahalainoja, vastuita ja vastuusitoumuksia. Säätiö ei tilikaudella 1.1.-31.12.2022 ole antanut lainoja tai vakuuksia lähipiiriin kuuluville eikä tehnyt muitakaan lain tarkoittamia toimia lähipiiriinsä kuuluvien kanssa.

Säätiön hallituksen jäsenelle **Solja Niemelälle** myönnettiin apurahaa tutkimuskuluihin 16 500 euroa ja tutkimustyöskentelyyn seitsemäksi kuukaudeksi hankkeeseen myöhemmin nimettävälle tutkijalle 14 000 euroa, yhteensä 30 500 euroa hankkeeseen ”Päihdepsykoosien ennuste ja riskitekijät: rekisteritutkimushanke”. Niemelä ei osallistunut apurahaesityksen valmistelleeseen työvaliokuntaan, jossa Niemelän hakemus käsiteltiin samoja periaatteita noudattaen kuin muutkin hakemukset. Hallitus hyväksyi työvaliokunnan esityksen kokonaisuudessaan muutoksitta.

Hallituksen jäsenille maksettiin vuonna 2022 kokouspalkkioita 100,00 euroa kokoukselta, kaikista kokouksista hallituksen jäsenille yhteensä 1 600,00 euroa (2021: 2 600,00 euroa). Työvaliokunnan jäsenille maksettiin kokouspalkkioita 100,00 euroa kokoukselta, yhteensä kaikista kokouksista kaikille jäsenille 1 400,00 euroa (2021: 1 600,00 euroa). Työvaliokunnan jäsenille maksettiin käsittelypalkkioita 550,00 euroa vuodessa, työvaliokunnan puheenjohtajalle 750,00 euroa vuodessa, yhteensä kaikille valiokunnan jäsenille vuoden kokouksista 4 600,00 euroa (2021: 4 600,00 euroa). Rahapelivaliokunnan jäsenille maksettiin kokouspalkkioita 100,00 euroa kokoukselta, yhteensä kaikille jäsenille 600,00 euroa (2021: 500,00 euroa). Rahapelivaliokunnalle maksettiin käsittelypalkkioita 300,00 euroa vuodessa ja valiokunnan puheenjohtajalle 400,00 euroa vuodessa, yhteensä 1 900,00 euroa (2021: 1 900,00 euroa). Tuokko Oy:lle maksettiin tilintarkastuspalkkioita 3 472,00 euroa.

TUTKIMUSTOIMINTA

SÄÄTIÖN TUKEMAT VUONNA 2022 VALMISTUNEET VÄITÖSKIRJAT

Tuomo Kainulainen: *Studies on online horse race betting using individual-level betting data.*

Rahapelaaminen on kontroversiaalinen hyödyke. Valtaosalle pelaaminen tuo viihdykettä ja jännitystä vapaa-aikaan, mutta pienelle joukolla pelaamisella on negatiivisia vaikutuksia, kuten velkaantumisen ja hyvinvoinnin laskeminen. Rahapelaamisen negatiiviset vaikutukset ovat keskeinen perustelu rahapelitutkimukselle.

Väitöskirjassa analysoidaan suomalaista yksilötason peliaineistoa ravien verkkopeleistä. Aineisto koostuu vedoista ja tilisiirroista, jotka on tehty pelinjärjestäjän verkkosivuilla elokuussa 2012. Vaikka yksilötason peliaineistojen käyttö on tutkimuksessa lisääntynyt viimeisenä vuosikymmenenä, aiemmat tutkimukset analysoivat muita rahapelaamisen muotoja (urheiluedonlyönti, pokeri, kasinopelit ja lottopelit). Täten väitöskirja täydentää aiempaa tutkimuskirjallisuutta esittämällä tietoa ravien pelikäyttäytymisestä.

Väitöskirja koostuu neljästä empiirisestä tutkimusartikkelista, joissa kaikissa analysoidaan pelidataa tilastollisin tutkimusmenetelmin. Artikkelit I on kuvaileva tutkimus, jossa tarkastellaan, kuinka peliaktiivisuus on yhteydessä laajaan joukkoon kunnan ominaisuuksia kuvaavia muuttujia. Kiinnostuksen kohteenamme on tarkastella, kuinka hevosharrastuneisuutta ja kunnan ravipelimahdollisuuksia mittaavat muuttujat (raviradan sijainti, pelipisteet yms.) ovat yhteydessä kunnan peliaktiivisuuteen. Paperissa havaitaan, että kunnan hevosharrastuneisuus ja ravipelimahdollisuudet selittävät kunnan peliaktiivisuutta ravien verkkopeleissä.

Väitöskirjan keskeinen kontribuutio liittyy esitettyihin uusiin menetelmiin, joita voidaan hyödyntää yksilötason rahapeliaineistoa analysoitaessa. Artikkeleissa II-IV esitetään menetelmiä, joita ei ole käytetty rahapelitutkimuksessa. Artikkelit II tarkastelee suurimpia riskinottajia rahapelaamisessa. Siinä esitetään uusi riskimitta ja estimointimenetelmä, joita voi käyttää yksilötason peliaineiston analysointiin. Kun paperissa esitetyjä uutuusia verrataan perinteisesti rahapelitutkimuksessa käytettyihin, havaitaan uusien menetelmien tuottavan erilaiset profiilit suurimmille riskinottajille kuin aiemmin käytetyt menetelmät. Artikkelissa III tutkitaan, kuinka pelipanos ja pelinjättöaika ennustavat pelaajan tuottoja rahapelimarkkinoilla. Paperin kontribuutio tutkimuskirjallisuuteen on, että se käyttää ensimmäisenä yksilötason peliaineistoa markkinahokkuuden tutkimuksessa. Paperissa havaitaan, että suuret ja lähellä pelin sulkeutumisaikaa jätetyt vedot ovat todennäköisemmin voitollisia. Artikkelit IV tarkastelee, kuinka tappiollinen edellinen pelipäivä ennustaa aikaa seuraavaan pelipäivään ravien verkkopeleissä. Tutkimuksessa havaitaan, että kun edellinen pelipäivä on tappiollinen pelaaja palaa pelaamaan myöhemmin kuin silloin, jos edellinen pelipäivä ei ole tappiollinen.

Kalle Lind: *Problem Gambling and Criminal Behavior: Perspectives on Comorbidities and Social Disadvantage.*

Rahapelaaminen on suosittu ajanviete, jolla on ollut suomalaisessa kulttuurissa sangen vahva asema vuosikymmenten ajan. Sellaisenaan rahapelaaminen on valtaosalle pelaajista harmitonta toimintaa. Rahapelaaminen voi kuitenkin aiheuttaa haittoja paitsi pelaajalle itselleen, myös hänen läheisilleen, yhteisölle ja laajemmin ajateltuna koko yhteiskunnalle. Nämä haitat eivät ole staattisia, vaan vaihtelevat kestoltaan ja intensiteetiltään. Ne voivat vaikuttaa haitallisesti useisiin elämän eri osa-alueisiin, kuten talouteen, psyykkiseen ja emotionaaliseen kuormitukseen, ihmissuhteisiin, terveyteen, opiskeluun ja työelämään. Rahapelihaitat voivat olla luonteeltaan myös kulttuurisia ja ylisukupolvisia. Yhdeksi rahapelihaitaksi määritellään rahapeliongelmiiin liittyvä rikollisuus. Rikollisuuden ehkäisy mainitaan myös Arpajaislaissa yhdeksi monopolijärjestelmän perusteeksi.

Rahapeliongelmista kärsii tuoreimpien väestökyselyiden mukaan noin kolme prosenttia väestöstä. Rahapelikulutus jakautuu äärimmäisen epätasaisesti ja onkin arvioitu, että 2,5 prosenttia pelaajista on vastuussa noin puolesta kaikesta pelatusta rahasta. Aikaisemmissa tutkimuksissa on havaittu korkea yhteisesiintyvyys useiden muiden riippuvuuksien, mielenterveyden haasteiden, sosiaalisen huono-osaisuuden ja rahapeliongelmiin kanssa. Rahapeliongelmiin on lisäksi todettu olevan huomattavasti yleisempiä vankipopulaatioissa, verrattuna väestöön keskimäärin. Rahapelaaminen on aikaisemmissa tutkimuksissa tunnistettu kriminogeeniseksi tekijäksi. Ongelmapelaamiseen liittyvän rikollisuuden on todettu olevan viimeinen ratkaisu tilanteessa, jossa suuren rahapelikulutuksen aiheuttama taloudellinen paine on kasvanut liian suureksi. Suurin osa ongelmapelaamiseen liittyvästä rikollisuudesta onkin kansainvälisten tutkimusten mukaan tulojen hankkimiseen tähtäävää ja tapahtuu vasta, kun muut vaihtoehdot loppuvat. Suomessa rahapeliongelmiin ja rikollisuuden välistä suhdetta ei tätä ennen ollut tutkittu.

Tätä taustaa vasten tässä väitöskirjassa tutkitaan rahapeliongelmiin ja rikollisuuden välisiä yhteyksiä suomalaisessa kontekstissa. Tutkimus toteutettiin tarkastelemalla: 1) x poliisiasian tietojärjestelmästä rahapelaamiseen liittyvillä hakusanoilla löydettyä 55 epäiltyä rikosta ja näiden tapausten esitutkimusmateriaaleja, 2) rahapelaamisensa kanssa ongelmia kokeville suunnatun Peli poikki -ohjelman seulontadataa (n=1573), 3) kahdessa vankilassa toteutetussa pilottikyselyssä kerättyä aineistoa (n=96) ja 4) Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen keräämää rahapeliaiheista väestökyselydataa (n=7186), johon yhdistettiin sosiaaliseen tilanteeseen ja rikostuomioihin liittyviä muuttujia Tilastokeskuksen rekisteristä. Laadullisen dokumenttianalyysin kautta poliisin tietoon tulleista rikosepäilyistä tutkimuksessa pyrittiin ensimmäisessä osatutkimuksessa hahmottamaan rahapeliongelmiin ja rikollisuuden välisiä mekanismeja. Toisessa osa-artikkelissa pyrittiin logistisen regressioanalyysin avulla löytämään rahapeliongelmiiin liittyvää varastamista ja pelirahan huijaamista ennustavia taustamuuttujia avun piiriin hakeutuneiden rahapeliongelmiä kokeneiden henkilöiden keskuudessa. Kolmannessa osatutkimuksessa toteutetun vankilapilotin tarkoituksena oli tutkia todennäköisten rahapeliongelmiin prevalenssia vankipopulaatioissa, hyödyntäen lyhyttä, kolmen kysymyksen Brief Biosocial Gambling Screen -mittaria. Samalla kartoitettiin vankien tarpeita erilaisille rahapeliongelmiiin liittyville tuen muodoille.

Lopulta, neljännessä artikkelissa tarkasteltiin logististen regressiomallien kautta yleisempiä yhteyksiä rahapelaamisen vakavuuden, sosiaalisen huono-osaisuuden ja rikostuomioiden välillä väestötasolla.

Poliisin tietojärjestelmästä rahapeliongelmiiin liittyvillä hakusanoilla löydetty rikos-epäilyt olivat yleisimmin väkivallattomia omaisuusrikoksia, joiden tapahtumaympäristö oli epäilyyn oma koti tai työpaikka. Laadullisen dokumenttianalyysin perusteella näiden tapausten taustalla oli tyypillisesti varsin vakavia taloudellisia ongelmia, erilaisia arjessa ilmeneviä mahdollisuuksia rikokseen ja yhteisesiintyviä elämänhallintaan vaikuttavia ongelmia, kuten masennusoireita, ihmissuhdeongelmia ja runsasta päihteidenkäyttöä. Itse rikokset luokiteltiin identiteettivarkauksiksi, käytettävissä olevien varojen luvattomaksi käytöksi ja väkivaltaisiksi purkauksiksi. Epäiltyjen rikosten motiivina oli rahapelaamisen jatkaminen, sen aiheuttamien rahallisten tappioiden kiinnikurominen ja rahapeliongelman laajuuden peittäminen lähimmäisiltä. Epäillyt kuvasivat jopa vuosia jatkunutta rahapeliongelman ja rikollisen toiminnan peittelyä läheisiltä ensimmäisen rikoksen jälkeen. Lopulta, kiinnijäämisen jälkeen monet epäillyt kertoivat kuulus- teluissa helpotuksestaan sekä halustaan saada tukea rahapeliongelmiinsa.

Peli poikki -ohjelmaan hakeutuneista henkilöistä 37,6 % raportoi huijanneensa tai varastaneensa rahaa jatkaakseen rahapelaamistaan. Logistiset regressiomallit antoivat viitteitä siitä, että nuori ikä, matala tulotaso, matala koulutus, rahapeliongelman pitkä kesto, masennusoireet sekä toivoton kokemus omasta taloudellisesta tilanteesta olivat yhteydessä rahapelaamiseen liittyvään pelirahan varastamiseen ja huijaamiseen. Sukupuoli, rahapelaamisen aloittamisikä tai yhteisesiintyvä päihteidenkäyttö eivät tässä osatutkimuksessa olleet yhteydessä pelirahan varastamiseen tai huijaamiseen.

Tutkituissa kahdessa vankilassa todennäköisen rahapeliongelman esiintyvyyden havaittiin olevan verrattain korkea. Tuomiota edeltävän 12 kuukauden ajanjaksolla mitattuna 16 % tutkimukseen osallistuneista vangeista oli todennäköinen rahapeliongelma. Vastaamista edeltävän 12 kuukauden aikajänteellä todennäköinen rahapeliongelma oli 15 % tutkimukseen osallistuneista vangeista. Kolmasosalla niistä kyselyyn vastanneista vangeista, jotka oli tuomittu omaisuus- tai talousrikoksesta tai ryöstöstä, havaittiin todennäköinen rahapeliongelma. Kaikista vastaajista neljännes raportoi halukkuudestaan saada tukea rahapeliongelmiin. Suosituimmaksi tukimuodoiksi osoittautuivat ryhmämuotoinen tuki ja henkilökohtainen keskustelu vankilan henkilökunnan kanssa.

Rahapelikyselyyn vastanneista 2,1 % oli saanut vähintään yhden ehdolliseen tai ehdottomaan vankilatuomioon tai yhdyskuntapalveluun johtaneen rikostuomion viiden edeltävän vuoden aikana. Rikostuomiot olivat yleisempiä (8,8 %) henkilöillä, joilla oli rahapeliongelma tai -riippuvuus, verrattuna riskitasolla pelaaviin (3,5 %), viihdepelaajiin (2,0 %) ja heihin, jotka eivät pelaa ollenkaan (1,2 %). Rahapeliongelman vakavuuden ja rikostuomioiden välistä yhteyttä tarkasteltiin logististen regressiomallien avulla. Malleissa, joihin otettiin mukaan sukupuoli, perustoimeentulotuen saaminen ja koulutus, rahapelaamisen vakavuuden ja rikostuomioiden välinen suhde muuttui tilastollisesti ei-merkittäväksi. Osatutkimuksen tulokset viittaavat siihen, että erityisesti perustoimeentulotuen saaminen on yhteydessä sekä rikostuomioihin että rahapelaamisen vakavuuteen.

Tutkimuksen tuloksia keskustelutetaan paitsi Blaszczynskin ja Nowerin kehittämän rahapelaamisen polkumallin, myös keskeisten kriminologian teorioiden kanssa. Näistä rahapeliongelmiin ja rikollisuuden välistä suhdetta pohditaan erityisesti Robert Agnew'n yleisen paineteorian ja Marcus Felsonin rutiiniaktiiviteettiteorian valossa. Tämä väitöskirjatutkimus antaa viiteitä siitä, että rahapeliongelmiin liittyvän rikollisuuden ehkäisy edellyttää paitsi varhaista puuttumista rahapelaamisen tuottamaan tai sen pahentamaan taloudelliseen kaaokseen, myös laaja-alaista psykososiaalista tukea kuormittavaan elämäntilanteeseen sosiaalisen huono-osaisuuden vähentämiseksi ja ehkäisemiseksi. Tutkimustulokset tukevat eettisesti kestävästä rahapelipolitiikan, sosiaalipolitiikan ja kriminaalipolitiikan kytkemistä saumattomasti toisiinsa.

Ville Oinio: *Neurobiology of gambling disorder and alcohol use disorder comorbidity: preclinical study.*

Rahapeliriippuvuus on toiminnallinen riippuvuus, jossa aivojen palkitsemismekanismi yhdistyvät päätöksentekoprosesseihin monimutkaisella ja kiehtovalla tavalla. Rahapeliriippuvuuden komorbiditeetti useiden psykiatristen sairauksien sekä alkoholi- ja päihderiippuvuuksien kanssa on merkittävä. Kuten päihderiippuvuuksissa, aivojen dopamiinijärjestelmä näyttää merkittävää osaa rahapeliriippuvuuden neurobiologiassa. Lisäksi kliiniset tutkimukset opioidiantagonisteilla viittaavat siihen, että myös aivojen opioidijärjestelmällä on osuutta pelaamiskäyttäytymisen säätelyssä, etenkin yksilöillä, joilla on geneettinen alttius alkoholiriippuvuudelle. Tällä hetkellä rahapeliriippuvuuden hoito perustuu psykoterapeuttisiin menetelmiin, eikä lääkekehityksessä ole saavutettu merkittäviä edistysaskelia.

Tutkimuksen päätavoitteena oli validoida riskipäätöksenteon prekliininen malli ja tutkia dopaminergisten ja opioidergisten mekanismien eroavaisuuksia runsaasti alkoholia juovien AA-rottien ja tavallisten Wistar-rottien riskipäätöksentekokäyttäytymisessä. Lisätavoitteena oli selvittää accumbens-tumakkeen roolia näissä prosesseissa ja kehittää mallia pidemmälle lääkeainekandidaattien seulomiseksi. AA rotat valittiin mallintamaan yksilöitä, jolla on geneettinen alttius alkoholiriippuvuudelle ja Wistar rotat valittiin puolestaan edustamaan heterogeenistä populaatiota. Rottien päätöksentekokäyttäytymistä tutkittiin laskevan todennäköisyyden mallilla, joka mahdollistaa päätöksentekokäyttäytymisen tarkastelun eri todennäköisyyksien asteilla. Mallin perustavanlaatuisen idea on, että rotat opetetaan suorittamaan itseannostelua laskennallisesti eriarvoisten sokeripalkintojen avulla. Kun rotat oppivat suoriutumaan itseannostelusta tavalla joka vertautuu ihmisten päätöksentekoon vastaavissa todennäköisyystilanteissa, voidaan lääkeaineiden vaikutusta tutkia tähän käyttäytymiseen.

Tutkimuksen tavoite mallin validoinnissa onnistui ja osoitimme että aivojen dopamiinimekanismeja aktivoiva D-amfetamiini toimii luotettavana riskipäätöksenteon modulaattorina. Tulokset viittaavat siihen, että AA rotilla päätöksentekoprosessien dopaminerginen säätely on korostunutta verrattuna Wistar rottiin. Lisäksi vahvistimme accumbens-tumakkeen dopaminergisten mekanismien roolin AA-rottien riskipäätösten säätelyssä. Opioidergisten mekanismien osalta tulokset viittaavat opioidiantagonisti naltreksonin roolin olevan riskipäätöksentekoprosesseissa

vähäinen ja että sen teho rahapeliriippuvuuden hoidossa perustuu todennäköisesti yksinomaan rahapelihimoa vähentävään vaikutukseen.

Tutkimuksen tulokset luovat pohjan tuleville tutkimuksille, joissa voidaan syventyä spesifisiin neurobiologisiin mekanismeihin, jotka säätelevät alkoholiriippuvuudelle geneettisesti alttiiden rahapeliriippuvaisten pelaamiskäyttäytymistä.

Essi Salama: *Is substance use of any substance? Study on substance use and mental health on Russian, Somali and Kurdish origin populations in Finland.*

Päihteiden käytöstä maahan muuttaneiden keskuudessa on rajoitetusti tutkimustietoa jopa Euroopan laajuudella. Erityisen vähän tiedetään päihteidenkäytön ja syrjinnän välisistä yhteyksistä maahanmuuttajataustaisen väestön keskuudessa.

Vuosina 2010–2012 toteutetussa Maahanmuuttajien terveys- ja hyvinvointitutkimuksessa (Maamu) kerättiin tietoa Suomessa asuvista venäläis- (n=526–688), somali- (n=338–472) ja kurditaustaisista (n=506–612) aikuisista haastattelujen ja terveystarkastusten avulla. Suomessa asuvasta yleisväestöstä koostuvan verrokkiryhmän tiedot on poimittu Terveys 2011 tutkimuksen aineistosta (n=1,165). Alkoholinkäyttö (AUDIT-C), päivittäinen tupakointi ja elinaikainen kannabiksen käyttö olivat tutkimuksen päätemuuttujia. Päihteidenkäyttöön liittyvinä selittävinä tekijöinä tarkasteltiin sosiodemografisia muuttujia, maahanmuuttotaustaan liittyviä muuttujia, masennus- ja ahdistusoireita, traumakokemuksia ja koettua syrjintää. Tilastolliset analyysit tehtiin logistista regressiota käyttäen ja malleja tarkasteltiin Akaiken informaatiokriteeriä käyttäen.

Yleisväestöön verrattuna humalahakuinen alkoholinkäyttö oli harvinaisempaa kaikissa tutkituissa maahanmuuttajataustaisissa ryhmissä. Päivittäinen tupakointi oli venäläis- ja kurditaustaisilla miehillä yleisempää kuin yleisväestössä. Päihteidenkäyttö oli yhteydessä masennus- ja ahdistuneisuusoireisiin sekä itsetuhoisiin ajatuksiin kurditaustaisten keskuudessa. Traumakokemukset olivat yhteydessä humalahakuiseen alkoholinkäyttöön kurditaustaisilla ja elinaikaiseen kannabiksen käyttöön venäläistaustaisilla. Koettu syrjintä oli yhteydessä alkoholinkäyttöön ja elinaikaiseen kannabiksen käyttöön vain kurditaustaisten keskuudessa.

Tutkimustulokset korostavat päihteidenkäytön yhteyksiä mielenterveyden ongelmiin ja traumaattisiin kokemuksiin, joita erityisesti humanitäärisistä syistä maahan muuttaneet saattavat kokea. Koetun syrjinnän ja päihteidenkäytön yhteys osoittaa, että syrjintä on merkittävä terveyteen ja hyvinvointiin vaikuttava tekijä maahan muuttaneiden väestönsien keskuudessa.

APURAHAT

Alkoholitutkimussäätiön hallitus päätti kokouksessaan 16.11.2022 apurahojen jaosta vuosille 2023-2024. Apurahoja jaettiin alkoholi- ja huumetutkimukseen 290 725 (2021: 293 770 euroa), josta kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimukseen viidelle hankkeelle 143 485 euroa (2021: 136 000 euroa) sekä terveyden tutkimukseen yhdelletoista hankkeelle 147 240 euroa (2021: 157 770 euroa). Alkoholi- ja huumetutkimuksen jakoprosentiksi muodostui 15 % (2021: 28 %).

Lisäksi säätiön hallitus päätti 16.11.2022 kokouksessaan Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa tehdyn tutkimusyhteistyösopimuksen pohjalta jaettavista rahapelihaittojen tutkimusapurahoista. Rahapelihaittojen tutkimuksen apurahoja jaettiin kahdeksalle hankkeelle 220 029 euroa (2021: 216 168 euroa) ja jakoprosentiksi muodostui 41 % (2021: 52 %)

ALKOHOLI- JA HUUMETUTKIMUKSEEN TARKOITETUT APURAHAT

Kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimus

Ilkka Arminen tutkimuskuluihin 11 565 euroa ja **Mika Simonen** tutkimustyöskentelyyn 8 kuukaudeksi 20 000 euroa, yhteensä 31 565 euroa: *Alkoholi-, huume- ja rahapelipolitiikan tienhaarat*

Veera Koskinen tutkimustyöskentelyyn 12 kuukaudeksi 30 000 euroa: *Päihteet ikääntyvien ihmisten elämässä ja läheissuhteissa*

Anna Leppo tutkimuskuluihin 3 920 euroa ja Keiju Vihreäsalo tutkimustyöskentelyyn 12 kuukaudeksi 30 000 euroa, yhteensä 33 920 euroa: *Sidoksia vai katkoksia? Palvelujärjestelmien toiseuttavat ja yhteisyyttä rakentavat käytännöt päihdeongelmista kärsivien nuorten ja perheiden näkökulmasta*

Taina Schneider tutkimustyöskentelyyn kuudeksi kuukaudeksi vuonna 2023 12 000 euroa ja kuudeksi kuukaudeksi vuonna 2024 12 000 euroa, yhteensä 24 000 euroa: *Julkisrahoitteisten sosiaali- ja terveyspalvelujen yhteinen hallinta. Yhteisluominen huumeita ongelmallisesti käyttävien palveluissa*

Stepan Tsupari tutkimustyöskentelyyn 12 kuukaudeksi 24 000 euroa: *Klassisten psykedeelien käyttökokemukset, raportoidut vaikutukset ja käytölle annetut merkitykset Suomessa*

Terveyden tutkimus

Lauri Elsilä tutkimuskuluihin 10 400 euroa: *LSD alkoholiretkahduksen estohoitona*

Mika Haapanen tutkimuskuluihin 5 000 euroa: *Alkoholin vähimmäisikärajojen vaikutus sairastavuuteen ja kuolleisuuteen Suomessa*

Anni Hakakari tutkimustyöskentelyyn 3 kuukaudeksi 6 000 euroa: *Lapsuusiän vastoinikäymisten yhteys päihdeongelmiin ja rikollisuuteen skitsofreniaa sairastavilla henkilöillä.*

Olli Kärkkäinen tutkimuskuluihin 9 100 euroa ja Eemeli Puhakka tutkimustyöskentelyyn 3,5 kuukaudeksi 7 000 euroa, yhteensä 16 100 euroa: *Varenikliinihoidon tehoa alkoholiriippuvuuden hoidossa ennustavien merkkiaineiden löytäminen*

Nina Kaminen-Ahola tutkimustyöskentelyyn 12 kuukaudeksi 33 000 euroa: *Raskaudenaikaisen alkoholi-altistuksen vaikutus kehitykseen: molekulaariset mekanismit ja biomarkerit diagnosointiin*

Olli Likitalo tutkimustyöskentelyyn 3 kuukaudeksi 6 000 euroa: *Addiktiohäiriöiden paikannus paikallisten aivovaurioiden avulla*

Anni-Maija Linden tutkimuskuluihin 15 000 euroa: *Korjaavatko mGlu2/3-reseptorien estäjät opioidivieroitukseen liittyvää pitkäaikaista mielihyvän puutetta ja mielialan laskua hiirimallissa?*

Saana Myllyntausta tutkimustyöskentelyyn 3 kuukaudeksi 7 500 euroa: *Ei vain yömyssy: Alkoholinkäytön ja sen muutosten yhteydet nukkumiseen ikääntyneessä väestössä*

Solja Niemelä tutkimuskuluihin 16 500 euroa ja myöhemmin nimettävälle tutkijoille tutkimustyöskentelyyn 7 kuukaudeksi 14 000 euroa, yhteensä 30 500 euroa: *Päihdepsykoosien ennuste ja riskitekijät: rekisteritutkimushanke*

Eliisa Nissilä tutkimustyöskentelyyn 2 kuukaudeksi 4 000 euroa: *Lyhytintervention vaikuttavuus alkoholin riskikäytön vähentämiseksi kriittisen sairauden jälkeen: prospektiivinen seurantatutkimus*

Annika Schäfer tutkimuskuluihin 13 740 euroa: *Aivojen inhibition säätelymekanismit ja lääkehoidon vaikutuksia käsittelevään väitöskirjatyöhön*

RAHAPELIHAITTOJEN TUTKIMUKSEEN TARKOITETUT APURAHAT

Ilkka Arminen tutkimuskuluihin 5 782 euroa ja Mika Simonen tutkimustyöskentelyyn 4 kuukaudeksi 10 000 euroa, yhteensä 15 782 euroa: *Alkoholi-, huume- ja rahapelipolitiikan tienhaarat*

Sébastien Berret tutkimustyöskentelyyn 12 kuukaudeksi 24 000 euroa ja tutkimuskuluihin 500 euroa, yhteensä 24 500 euroa: *The commercial determinants of health in the European gambling industry*

Michael Egerer tutkimuskuluihin 6300 euroa: *Online offshore gambling during the COVID-19 pandemic across the Nordics and the development of the Helsinki Offshore Gambling Estimator (HOGE)*

Heli Hagfors tutkimustyöskentelyyn 12 kuukaudeksi 24 000 euroa: *Rahapelaamisen motiivien yhteys rahapeliongelmien kehityskulkuun ja pelaamiseen osallistumiseen*

Emmi Kauppila tutkimustyöskentelyyn 12 kuukaudeksi 24 000 euroa: *Rahapeliongelmiin kohtaaminen muuttuvassa palvelujärjestelmässä*

Jani Kinnunen tutkimustyöskentelyyn 12 kuukaudeksi 30 000 euroa ja tutkimuskuluihin 1000 euroa, yhteensä 31 000 euroa: *Uudenlaiset rahapelaamisen muodot, peleihin liittyvä sosiaalinen vuorovaikutus ja niiden riskipotentiaali Suomessa*

Atte Oksanen tutkimuskuluihin 19 447 euroa, **Iina Savolainen** tutkimustyöskentelyyn 12 kuukaudeksi 30 000 euroa ja **Eerik Mantere** tutkimustyöskentelyyn 6 kuukaudeksi 15 000 euroa, yhteensä 64 447 euroa: *Rahapelit digiajassa: rahapelaamisen murros ja uudet riskit*

Thomas Sama tutkimustyöskentelyyn 12 kuukaudeksi 30 000 euroa: *Role of social media in influencing gambling regulation in Finland*

PALKINNOT

Alkoholitutkimussäätiö päätti kokouksessaan 19.10.2022 pro gradu- palkinnon jakamisesta.

Tuhannen euron tunnustuspalkinto voidaan myöntää poikkeuksellisen ansiokkaalle alkoholitai huumetutkimuksen alan pro gradu -tutkielmalle. Säätiöön oli saapunut poikkeuksellisen hyviä palkintohakemuksia, ja seuraavat pro gradu -työt päätettiin palkita:

- **Ilkka Jokelainen:** "Helsingin metsiin pesiytynyt outoa väkeä": Asunnottomat alkoholistit Helsingin Sanomissa 1960-1972. Oulun yliopisto, <http://urn.fi/URN:NBN:fi:oulu-202112149301>
- **Janika Kosonen:** Ongelmallisesta päihteidenkäytöstä irtaantuminen poikkeusoloissa. Tutkimus koronarajoitusten vaikutuksista päihdesistanssin mahdollisuuksiin laitospäihdekuntoutuksessa. Tampereen yliopisto, <https://urn.fi/URN:NBN:fi:tuni-202203172593>
- **Anna-Maria Mäki-Kuutti:** Toimijaverkkojen kudelmat digitaalisissa päihdepalveluissa. Systemoitu kirjallisuuskatsaus. Tampereen yliopisto
- **Tiina Poutiainen:** Suomalaisen päihdekeskustelun paatos, kairos ja eetos mediakentällä vuonna 2019. Helsingin yliopisto, <http://urn.fi/URN:NBN:fi:hulib-202201261119>

Tuhannen euron Antti Murto -tunnustuspalkinto voidaan myöntää poikkeuksellisen ansiokkaalle rahapelihaittoja koskevalle pro gradu -tutkielmalle. Säätiölle ei ollut esitetty hakemuksia Antti Murto -palkinnon saajiksi.

SÄÄTIÖN TOIMINTAAN LIITTYVIÄ JULKAISUJA

VÄITÖSKIRJAT

Tuomo Kainulainen: Studies on online horse race betting using individual-level betting data. Kuopio: Itä-Suomen yliopisto. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-61-4267-8> (artikkeliväitöskirja)

Kalle Lind: Problem Gambling and Criminal Behavior : Perspectives on Comorbidities and Social Disadvantage. Tampere: Tampereen yliopisto. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-03-2559-6> (artikkeliväitöskirja)

Ville Oinio: Neurobiology of gambling disorder and alcohol use disorder comorbidity: pre-clinical study. Helsinki: Helsingin yliopisto. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-51-8687-4> (artikkeliväitöskirja)

Essi Salama: Is substance use of any substance? Study on substance use and mental health on Russian, Somali and Kurdish origin populations in Finland. Turku: Turun yliopisto. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-951-29-8737-5> (artikkeliväitöskirja)

VERTAISARVIOIDUT ALKUPERÄISARTIKKELIT KANSAINVÄLISISSÄ TIEDEJULKAISUISSA

Auvinen P, Vehviläinen J, Marjonen H, Modhukur V, Sokka J, Wallen E, Rämö K, Ahola L, Salumets A, Otonkoski T, Skottman H, Ollikainen M, Trokovic R, Kahila H, Kaminen-Ahola N: Chromatin modifier developmental pluripotency associated factor 4 (DPPA4) is a candidate gene for alcohol-induced developmental disorders. *BMC Med* 20, 495. <https://doi.org/10.1186/s12916-022-02699-1>

Berret S, Marionneau V: The establishment and strategies of gambling providers in French-speaking Africa: The case of Pari Mutuel Urbain (PMU). In Nikkinen J, Marionneau V, Egerer M, editors, *The Global Gambling Industry: Structures, Tactics, and Networks of Impact*. 1 ed. Wiesbaden: Springer Gabler. <https://researchportal.helsinki.fi/fi/publications/the-establishment-and-strategies-of-gambling-providers-in-french->

Bolstad I, Alakokkare AE, Bramness J, Rognli EB, Levola J, Mustonen A, Miettunen J, Niemelä S. The relationships between use of alcohol, tobacco and coffee in adolescence and mood disorders in adulthood. *Acta Psychiatrica Scandinavica*. 2022; 146(6): 594- 603. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/acps.13506>

Denisoff A, Levola J, Niemelä S, Mustonen A: Cannabis and Intentional self-injury: a narrative review. *Current Addiction Reports*, 2022, 9, 598–607. <https://link.springer.com/article/10.1007/s40429-022-00453-4>

Denisoff A, Mustonen A, Alakokkare A-E, Scott JG, Sami MB, Miettunen J, Niemelä S: Is early exposure to cannabis associated with bipolar disorder? Results from a Finnish birth cohort study. *Addiction*. 2022; 1– 9. <https://doi.org/10.1111/add.15881>

Denisoff A, Mustonen A, Miettunen J, Alakokkare AE, Veijola J, Scott JG, Sami M, Niemelä S: Trajectories of Adolescent Psychotic-like Experiences and Concomitant Cannabis Exposure: Results from a Finnish Birth Cohort Study. *Schizophrenia Research*. 2022;246: 95-102. <https://doi.org/10.1016/j.schres.2022.06.014>

Ekqvist E, Karsimus T, Ruisniemi A, Kuusisto: Professionals' Views on Challenges in Inpatient Substance Abuse Treatment during COVID-19 Pandemic in Finland. *Challenges* 2022, 13(1), 6; <https://doi.org/10.3390/challe13010006>

Elsilä LV, Harkki J, Enberg E, Martti A, Linden A-M, Korpi ER. Effects of acute lysergic acid diethylamide on intermittent ethanol and sucrose drinking and intracranial self-stimulation in C57BL/6 mice. *Journal of Psychopharmacology*. 2022;36(7):860-874. <https://doi.org/10.1177/02698811221104641>

Hagfors H, Castrén S, Salonen A: How gambling motives are associated with socio-demographics and gambling behavior - A Finnish population study. *Journal of Behavioral Addictions* 11(1): 63-74. <https://doi.org/10.1556/2006.2022.00003>

Jouhki H, Savolainen I, Sirola A, Oksanen A: Escapism and Excessive Online Behaviors: A Three-Wave Longitudinal Study in Finland during the COVID-19 Pandemic. *International Journal of Environmental Research and Public Health* 19(19):12491 <https://doi.org/10.3390/ijerph191912491>

Joutsa J, Moussawi K, Siddiqi SH: Brain lesions disrupting addiction map to a common human brain circuit. *Nat Med*. <https://doi.org/10.1038/s41591-022-01834-y>

Koivisto M, Miettunen J, Levola J, Mustonen A, Alakokkare AE, Salom C, Niemelä S. Alcohol use in adolescence as a risk factor for overdose in the 1986 Northern Finland Birth Cohort Study. *European Journal of Public Health*. 2022; 32(5), 753-759. <https://academic.oup.com/eurpub/article/32/5/753/6668499>

Kosonen J, Ekqvist E, Kuusisto K: Reducing Problematic Substance Use under Exceptional Circumstances-Effects of the COVID-19 Restrictions on Inpatient Substance Use Disorder Treatment in Finland. *International Journal of Environmental Research and Public Health* 19(18):11436 <https://doi.org/10.3390/ijerph191811436>

Levola J, Denisoff A, Mustonen A, Alakokkare AE, Miettunen J, Bramness J, Niemelä S. Associations of adolescent alcohol use with self-reported alcohol tolerance with risk of self-harm and suicide in early adulthood: a birthcohort study. *The Journal of Studies on Alcohol and Drugs*. Published Online: November 17, 2022. <https://doi.org/10.15288/jsad.22-00055>

Lind K, Castrén S, Hagfors H, Salonen A: Harm as reported by affected others: A population-based cross-sectional Finnish Gambling 2019 study. *Addictive Behaviors* 129. <https://doi.org/10.1016/j.addbeh.2022.107263>

Luomanen J, Alasuutari P: The Rising Social Media and Declining Alcohol Use: The Case of Finnish Teenagers. *Contemporary Drug Problems*, <https://doi.org/10.1177/00914509221077349>

Mariottini C, Kriikku P, Ojanperä I: Investigation of buprenorphine-related deaths using urinary metabolite concentrations. *Drug Testing and Analysis* <https://doi.org/10.1002/dta.3347>

Mustonen A, Alakokkare A-E, Scott JG, Halt A-H, Vuori M, Hurtig T, Rodriguez A, Miettunen J, Niemelä S: Association of ADHD symptoms in adolescence and mortality in Northern Finland Birth Cohort 1986. *Nordic Journal of Psychiatry*, <https://doi.org/10.1080/08039488.2022.2073389>

Mäkelä P, Kumpulainen P, Härkönen J, Lintonen T: Domestication of drinking: A survey study of changes in types of drinking occasion during periods of increasing and decreasing alcohol consumption in 2000s in Finland. *Addiction* <https://doi.org/10.1111/add.15969>

Oksanen A, Hagfors H, Vuorinen I, Savolainen I: Longitudinal perspective on cryptocurrency trading and increased gambling problems: A 3-wave national survey study. *Public Health* <https://doi.org/10.1016/j.puhe.2022.10.002>

Oksanen A, Mantere E, Vuorinen I, Savolainen I: Gambling and Online Trading: Emerging Risks of Real-Time Stock and Cryptocurrency Trading Platforms. *Public Health*, <https://doi.org/10.1016/j.puhe.2022.01.027>

Penttala J, Mustonen A, Koivukangas A, Halme J, Karjalainen K, Aalto M: Concurrent use of alcohol and sedatives in Finnish general population. *Journal of Substance Use* <https://doi.org/10.1080/14659891.2022.2084784>

Salovaara P: Come One, Come All? The impact of craft breweries on revitalisation and community-building. In: Clarke D, Ellis V, Patrick-Thomson H, Weir D (Ed.): *Researching Craft Beer: Understanding Production, Community and Culture in an Evolving Sector*. Emerald Publishing Limited, Bingley, pp. 175-193. <https://doi.org/10.1108/978-1-80043-184-320211012>

Sarala M, Miettunen J, Alakokkare AE, Mustonen A, Scott JG, Thomas H, Hurtig T, Niemelä S: Substance use confounds associations between peer victimization and aggression in adolescence with mental disorders in adulthood: A prospective birth cohort study. *Journal of Adolescence*. 2022; 94, 996– 1007. <https://doi.org/10.1002/jad.12080>

Savolainen I, Sirola A, Vuorinen I, Mantere E, Oksanen A: Online communities and gambling behaviors – a systematic review. *Current Addiction Reports*, <https://doi.org/10.1007/s40429-022-00430-x>

Savolainen I, Vuorinen I, Sirola A, Oksanen A: Gambling and gaming during COVID-19: The role of mental health and social motives in gambling and gaming problems. *Comprehensive Psychiatry*, <https://doi.org/10.1016/j.comppsy.2022.152331>.

Suhonen N, Saastamoinen J, Forrest D, Kainulainen T: Does IQ predict engagement with skill-based gambling? Large-scale evidence from horserace betting. *Journal of Behavioral Decision Making* <https://doi.org/10.1002/bdm.2300>

Sulkunen P, Berret S, Marionneau V, Nikkinen J: Commercial Gambling and the Surplus for Society: A Comparative Analysis of European Companies. *Critical Gambling Studies*, 3(1). pp. 96-109. <https://doi.org/10.29173/cgs92>

Uusitalo L, Nevalainen J, Rahkonen O, Erkkola M, Saarijärvi H, Fogelholm M, Lintonen T: Changes in alcohol purchases from grocery stores after authorizing the sale of stronger beverages: the case of the reform of Finnish alcohol legislation in 2018. *Nordic studies on Alcohol and Drugs* <https://doi.org/10.1177/14550725221082364>

Voutilainen T, Rysä J, Keski-Nisula L, Kärkkäinen O: Self-reported alcohol consumption of pregnant women and their partners correlates both before and during pregnancy: A cohort study with 21,472 singleton pregnancies. *Alcoholism: Clinical & Experimental Research* <http://doi.org/10.1111/acer.14806>

Vuorinen I, Savolainen I, Hagfors H, Oksanen A: Basic Psychological Needs in Gambling and Gaming Problems. *Addictive Behaviors Reports*, <https://doi.org/10.1016/j.abrep.2022.100445>.

VERTAISARVIOIDUT ALKUPERÄISARTIKKELIT KANSALLISISSA TIEDEJULKAISUISSA

Kinnunen J: Raha, pelit ja rahapelit. Teoksessa Friman U, Arjoranta J, Kinnunen J, Heljakka K, Stenros J (eds.). *Pelit kulttuurina*. Vastapaino, 219-239.

Friman U, Arjoranta J, Kinnunen J, Heljakka K, Stenros J: Pelit kulttuurina ja kulttuurissa. Teoksessa Friman U, Arjoranta J, Kinnunen J, Heljakka K, Stenros J (eds.). *Pelit kulttuurina*. Vastapaino, 7-32.

Lintonen T, Kumpulainen P, Härkönen J, Mäkelä P: Millaisissa tilanteissa suomalaiset käyttävät alkoholia – ja miten tilanteet eroavat väestöryhmittäin? *Yhteiskuntapolitiikka* 87(2): 141-153 <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2022040527227>

Perälä R, Leppo A: Turha kärsimys: Päihteisiin liittyvät institutionaaliset ongelmatilanteet eduskunnan oikeusasiamiehen ratkaisussa. *Yhteiskuntapolitiikka* 87(1): 45-55. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2022021519157>

Ruisniemi A, Kuusisto K: ”Että jaksan ne kaikki arjen mutkat ja suorat”: päihdekuntoutuksessa perheenä olevien kuntoutujien vanhemmuuden kokemukset [Study on how parents construct their parenthood in family substance abuse treatment]. *Janus* 30(3), 251-268. <https://journal.fi/janus/article/view/109298/72482>

Selkee M, Selin J, Raisamo S, Lintonen T: Rahapelaamisen kanavointi. Käsitteen käyttö ja sen merkitykset eri Pohjoismaissa. *Yhteiskuntapolitiikka* 87(3): 271-284. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2022060844684>

MUUT JULKAISUT

Berret S: Book review: Sulkunen P, Babor T, Cisneros Örnberg J, Egerer M, Hellman M, Livingstone C, Marionneau V, Nikkinen J, Orford J, Room R, Rossow I: Setting Limits: Gambling, Sciences and Public Policy. *Critical Gambling Studies*, 2(2), pp.175-176. <https://doi.org/10.29173/cgs119>

Kinnunen J, Meriläinen M, Männikkö N, Mustonen T: Digipelaamisen yhteiskunnallinen merkitys. Teoksessa Alho H, Aalto M, Castrén S, Pajula M (eds.). *Peliriippuvuus*. Duodecim. 37-39. <https://verkkokauppa.duodecim.fi/6939.html>

Kinnunen J, Jaakkola T: Rahapelien määritelmiä ja jaotteluita. Teoksessa Alho H, Aalto M, Castrén S, Pajula M (eds.). *Peliriippuvuus*. Duodecim. 45-46. <https://verkkokauppa.duodecim.fi/6939.html>

Kinnunen J, Jaakkola T: Pelin ja pelaajan välinen vuorovaikutus rahapeleissä. Alho H, Aalto M, Castrén S, Pajula M (eds.). *Peliriippuvuus*. Duodecim. 47-48. <https://verkkokauppa.duodecim.fi/6939.html>

Kinnunen J, Jaakkola T: Rahapelien ominaisuuksien vaikutus riippuvuus- ja haittariskiin. Teoksessa Alho H, Aalto M, Castrén S, Pajula M (eds.). *Peliriippuvuus*. Duodecim. 48-50. <https://verkkokauppa.duodecim.fi/6939.html>

Kinnunen J, Jaakkola T: Rahapelien saatavuus ja hallinnan työkalut. Alho H, Aalto M, Castrén S, Pajula M (eds.). *Peliriippuvuus*. Duodecim. 50-52. <https://verkkokauppa.duodecim.fi/6939.html>

Kinnunen J, Jaakkola T: Rahapelien digitalisoituminen. Alho H, Aalto M, Castrén S, Pajula M (eds.). *Peliriippuvuus*. Duodecim. 52-53. <https://verkkokauppa.duodecim.fi/6939.html>

Mattinen T: Uhka- vai viihdepelaamista? Yllätyslaatikot rahapelaamisen uutena rintamana. *Politiikasta* 26.9.2022 <https://politiikasta.fi/uhka-vai-viihdepelaamista-yllatyslaatikot-rahapelaamisen-uutena-rintamana/>

Meriläinen M, Kinnunen J: Digipelien ominaisuudet ja koukuttavuus. Teoksessa Alho H, Aalto M, Castrén S, Pajula M (eds.). *Peliriippuvuus*. Duodecim. 53-56. <https://verkkokauppa.duodecim.fi/6939.html>

Meriläinen M, Kinnunen J: Digipelien ominaisuuksien vaikutus riippuvuus- tai haittariskiin. Teoksessa Alho H, Aalto M, Castrén S, Pajula M (eds.). *Peliriippuvuus*. Duodecim. 56-57. <https://verkkokauppa.duodecim.fi/6939.html>

Meriläinen M, Kinnunen J: Digipeliongelmille altistavat ja ongelmilta suojaavat tekijät. Teoksessa Alho H, Aalto M, Castrén S, Pajula M (eds.). *Peliriippuvuus*. Duodecim. 68-70. <https://verkkokauppa.duodecim.fi/6939.html>

Mustonen T, Männikkö N, Kinnunen J: Digipelaamisen lajit. Teoksessa Alho H, Aalto M, Castrén S, Pajula M (eds.). *Peliriippuvuus*. Duodecim. 57-59. <https://verkkokauppa.duodecim.fi/6939.html>

Mäkelä P, Lintonen T: Suomalaiset käyttävät alkoholia tavallisimmin kotona perheen kesken tai yksin. Alko.fi verkkojulkaisu <https://www.alko.fi/alko-oy/yritys/alkoholitutkimukset/suomalaiset-kayttavat-alkoholia-tavallisimmin-kotona-perheen-kesken-tai-yksin>

Perälä R: Sijaishuollon nuoret ja päihteet – mitä voisimme tehdä toisin? Teoksessa Berg P, Myllyniemi S (toim.) Palvelu pelaa! Nuorisobarometri 2020. Nuorisotutkimusverkosto. <https://tietoanuorista.fi/nuorisobarometri/nuorisobarometri-2020/>

Raisamo S, Selkee M, Lintonen T: Suomalainen rahapelitutkimuksen bibliografia 2016–2020. Yhteiskuntapolitiikka 87(1):85-95. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2022021519150>

Rusanen T: Päihdekuntoutukseen liittyvän toimeentuloturvalainsäädännön kehittyminen. Teoksessa Kaukonen, Olavi & Kuussaari, Kristiina(toim.): Päihdepalveluiden yhteiskunnalliset haasteet. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Raportti 2/2021. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-645-9>

Uusitalo L, Lintonen T: Hyvätuloiset lisäsivät alkoholiostojaan päivittäistavara-kaupoista valikoiman laajentuessa. popNad verkkojulkaisu <https://nordicwelfare.org/popnad/fi/artiklar/hyvatuloiset-lisasivat-alkoholiostojaan-paivittaistavara-kaupoista-valikoiman-laajentuessa/>

Vihreäsalo K: Sörkan päihteiden käyttäjää ei ole koko kylä kasvattanut, silti hän on yksi meistä. Ihmissyyden monet puolet -blogi. <https://www.ihmissyydenmonetpuolet.com/jutut-ihmissyydenmonetpuolet/sorkan-paihteiden-kayttajaa-ei-ole-koko-kyla-kasvattanut>

MANNERHEIMINTIE 166, HELSINKI
PL 30, 00271 HELSINKI

www.alkoholitutkimussaatio.fi